

Súd:	Správny súd v Košiciach
Spisová značka:	KE-8Sa/17/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu:	7022200595
Dátum vydania rozhodnutia:	15. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Martin Ľudevít Fafaľák
ECLI:	ECLI:SK:SpSKE:2024:7022200595.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Košiciach, sudcom JUDr. Martinom Ľ. Fafaľákom v právnej veci žalobcu: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XX, XXX XX E., právne zastúpeného JUDr. Tatiana Jánošíková, IČO: 42244129, advokátka so sídlom Roosveltova 794/6, 040 01 Košice, proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Oddelenie peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP a posudkových činností Košice, Zádielska 2, 040 01 Košice, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. UPS/US6/SSVODPPKPC1/SOC/2022/10247 zo dňa 27.07.2022, takto

rozhodol:

- I. Žaloba sa zamieťa.
- II. Účastníkom konania sa právo na náhradu trov nepriznáva.

odôvodnenie:

Stručný priebeh administratívneho konania

1. Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Košice vydal dňa 20.05.2022 rozhodnutie č. KE1/OPPNKŤZPAPČ//SOC/2022/150653-4 zo dňa 20.05.2022, ktorým žalobcovi podľa § 22 ods. 1 a § 55 ods. 8 Zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZPP“) nepriznal peňažný príspevok na osobnú asistenciu, voči ktorému žalobca podal odvolanie.

2. Žalovaný rozhodnutím č. UPS/US6/SSVODPPKPC1/SOC/2022/10247 zo dňa 27.07.2022 odvolanie žalobcu zamietol a napadnuté rozhodnutie potvrdil. Voči rozhodnutiu žalovaného doručil žalobca správnomu súdu (toho času Krajskému súdu v Košiciach) dňa 27.10.2022 žalobu.

Stručné zhrnutie napadnutého rozhodnutia

3. Prvostupňový orgán toto rozhodnutie odôvodnil tak, že žalobca podal dňa 19.04.2022 žiadosť o priznanie peňažného príspevku na osobnú asistenciu. Na základe podanej žiadosti bol referátom posudkových činností prvostupňového orgánu vypracovaný lekársky posudok č. KE0/RPČ/KESOC/2022/151023 zo dňa 13.05.2022, ktorý je podkladom na rozhodnutie o peňažnom príspevku na kompenzáciu. Žalobcovi bol stanovená miera funkčnej poruchy na 40% podľa ZPP a prílohy č. 3 citovaného zákona, preto sa žalovaný nepovažuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. Za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím sa na účely tohto zákona považuje fyzická osoba, ktorej celková miera funkčnej poruchy je najmenej 50%. Z uvedeného dôvodu sa sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia u menovaného neposudzovali.

4. Žalobca podal proti tomuto rozhodnutiu odvolanie zo dňa 01.06.2022. V odvolaní uviedol, že podkladom pre rozhodnutie prvostupňového orgánu bol lekársky posudok MUDr. Jany Tekáčovej (ďalej len „posudkový lekár“) č. KE0/RPČ/KESOC/2022/151023 zo dňa 13.05.2022, ktorým bola žalobcovi stanovená miera funkčnej poruchy 40%. V zmysle druhej strany lekárskeho posudku, druhý odsek „VYŠETRENIA“ pri zohľadnení zdravotného stavu vychádzal posudkový lekár na prvom mieste z Uznesenia bez spisovej značky zo dňa 08.04.2020 o nahradení väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka pre psychické týranie manželky žalobcu a maloletých detí od roku 2008 do roku 2018. Uvedené uznesenie súd posudkový lekár považoval za prvé a najdôležitejšie „vyšetrenie“ žalobcovho zdravotného stavu. Následne v odôvodnení svojho záveru citoval zneužívajúc predmetnú informáciu hrubo zvýrazneným písmom uviedol, že „Dolnú hranicu volím z dôvodu súdneho rozhodnutia zo dňa 08.04.2020 kedy OS Košice nahradil väzbu probačným dohľadom (pre týranie manželky a maloletých detí) – podľa súdneho vyjadrenia udávaná porucha osobnosti umožňuje nahradiť väzbu dohľadom“. Prvostupňový orgán akceptoval posudok posudkového lekára a prijal ho za podklad svojich rozhodnutí bez výhrad napriek skutočnosti, že uvedený lekársky posudok je v hrubom rozpore s literou zákona, obsahuje subjektívny, svojvoľný a právne bezpredmetný názor posudkového lekára, ktorý svoj medicínsky záver vyjadril v hrubom rozpore so svojou kompetenciou posudkového lekára, zaujato a diskriminačne, vážne tým porušila žalobcove ľudské práva a slobody, ústavné právo na prezumpciu neviny a v rozpore so zákonom na ochranu osobných údajov použila údaje, ku ktorým posudkový lekár nemá dôvod mať prístup, spracovávať ich a už vôbec nie o ne oprieť svoj lekársky posudok, nakoľko tieto údaje nijako nesúvisia so zdravotným stavom. Je tiež otáznosť, kým a z akého dôvodu jej boli predmetné informácie poskytnuté. Podľa žalobcu vypracoval posudkový lekár posudok povrhu a v rozpore so zákonom a záver posudku je v rozpore s lekáorskými nálezmi, založenými v posudkovej dokumentácii. Viaceré aktuálne lekárske nálezy o žalobcových lekáorských postihnutiach, ktoré bol posudkový lekár povinný preskúmať a vyhodnotiť, vôbec nebral do úvahy. Žalobca ďalej uvádza, že v posudku neboli spomenuté viaceré absolvované operácie (v rokoch: 1974, 2015, 2x 2017, 2021) a taktiež neboli zohľadnené posledné aktuálne nálezy predložené žalobcom.

5. Žalovaný vo svojom rozhodnutí uviedol, že vydaniu rozhodnutia v odvolacom konaní vždy predchádza posúdenie zdravotného stavu fyzickej osoby posudkovým lekárom, pričom výsledkom lekárskej posudkovej činnosti je lekársky posudok. Posudkový lekár ústredia po preskúmaní kompletnej zdravotnej dokumentácie nachádzajúcej sa v spisovej dokumentácii úradu, vrátane k odvolaniu doložených lekáorských nálezov, vydal dňa 18.07.2022 lekársky posudok číslo: UPS/US6/SSVODPPKPC2/SOC/ 2022/10298. Posudzovanému v ňom bola stanovená 30% miera funkčnej poruchy s preklasifikovaním najzávažnejšieho zdravotného postihnutia podľa časti IV.6.b. prílohy č. 3 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu pre schizotypové poruchy, poruchy s bludmi a halucináciami, strednú poruchu (podľa psychologického a psychiatrického vyšetrenia). Lieči sa aj pre poruchy krvného tlaku – arteriálnu hypertenziu 2. stupňa, strednej formy (časť VIII.A.8.b.) s mierou funkčnej poruchy 30%, pre degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách stavy po operáciách s trvalým postihnutím funkcie a častými recidívami a dráždenia nervov a svalov s poruchou svalového korzetu stredného stupňa, so strednou poruchou dynamiky a statiky chrbtice (časť XII.A.1.b.) s mierou funkčnej poruchy 30%, pre periférne neurogénne poruchy dolnej končatiny, nervus tibialis (časť V.2.C.i.) s mierou funkčnej poruchy 30%, pre periférne neurogénne poruchy dolnej končatiny, nervus fibularis (časť V.2.C.h.) s mierou funkčnej poruchy tiež 30% a pre obmedzenie pohyblivosti jedného ramenného kĺbu (pri dominantnej končatine + 10%) ľahkého stupňa (elevácie do 120°, primerané obmedzenie rotácie, vystretie, ohnutie (časť XII.B.B.1.12.a.) s mierou funkčnej poruchy 10%. V lekáorskom posudku sa ďalej uvádza, že posudzovaný je dispenzarizovaný na psychiatrickej ambulancii pre poruchy osobnosti. Aktuálne je bez preukázaných psychotických markerov, testovanie reality je však oslabené. V klinickom psychiatrickom obraze dominujú poruchy myslenia v zmysle paranoidnej symptomatiky – hypochondrické bludné obsahy týkajúce sa vlastného zdravia, ako aj zdravia príbuzných, presvedčanie okolia o svojom názore podmienenom chorobnými presvedčeniami. Diagnostikovaná bola porucha s bludmi. Posudzovaný má vysoký tlak krvi II. stupňa, nie sú prítomné hypertenzné krízy, naopak pre hypotenzné stavy v liečbe sú výrazne zredukované lieky. Miera funkčnej poruchy je 30%. Pre vertebrogénne ťažkosti s chrbticou je v liečbe neurológa, realizované MRI celej chrbtice s nálezom multisegmentálnych degeneratívnych zmien v distálnej časti hrudnej chrbtice bez klinického korelátu, na LS chrbtice nálezom relatívnej stenózy L4/5. V odvolaní posudzovaný opakovane poukazuje na počet anestézii, ktoré už počas života absolvoval, čo podľa neho súvisí s jeho terajším zhoršeným psychickým stavom. Počet celkových anestézii nezhoršuje psychický stav pacientov. Je množstvo pacientov, ktorí po ťažkých autohaváriách, ťažkých pracovných úrazoch,

rozsiahlych popáleninách a iných závažných zdravotných postihnutí, ktorí sa museli podrobiť sérii operácií v celkovej anestéze a nemajú zhoršenie psychického stavu. Počtom celkových anestézií sa posudkový lekár nemôže riadiť pri určovaní miery funkčnej poruchy. Ďalej v odvolaní posudzovaný píše o možnosti „navýšenia miery funkčnej poruchy o 10% s prihliadnutím na ďalšie funkčné poruchy, ktoré ovplyvňujú zdravotné postihnutie s najvyšším percentuálnym ohodnotením tak, že spôsobujú znevýhodnenie“. Posudkový lekár ústredia uvádza, že u posudzovaného hlavné posudkové zdravotné postihnutie dosahuje mieru funkčnej poruchy 30%, ostatné zdravotné postihnutia neovplyvňujú hlavné posudkové zdravotné postihnutie. Zvýšiť mieru funkčnej poruchy o 10% sa dá v tom prípade, ak hlavné posudkové postihnutie dosahuje mieru funkčnej poruchy 40% a posudzovaná fyzická osoba má ďalšie zdravotné postihnutie s mierou funkčnej poruchy 30%-40%, ktoré úzko súvisí s hlavným posudkovým postihnutím a navzájom sa ovplyvňujú. V odvolaní posudzovaný vymenúva aj diagnózy, ktoré nie sú posudkovo významné, (niektoré stavy až z roku 2017, napr. poruchy zrážanlivosti krvi, Gilbertov syndróm, HLA B27, ...). Posudzovaný je správne orientovaný osobou, miestom, časom aj situáciou, je bez poruchy reči a sluchu, kontakt nadviaže bez problémov, kardiopulmonálne je plne kompenzovaný, tlakovo normotenzný, brucho je palpačne nebolestivé, má bolesti v ľavom ramene, avšak funkcia ľavej hornej končatiny je obmedzená len ľahko, pravá horná končatina je bez patologického nálezu. Dolné končatiny sú bez opuchu, s trofickými kožnými zmenami a varixami v kľude, pulzácie sú hmatné na oboch dolných končatinách. Neurológom boli zistené neuropatie, avšak bez poruchy chôdze a postoja. Nemá únik moču ani stolice. Nejedná sa o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. Na základe stanovenej miery funkčnej poruchy 30% a vyššie uvedeného konštatovania posudkového lekára ústredia, posudzovaný sa nepovažuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. Ústredie preto neposudzovalo sociálne dôsledky jeho zdravotného postihnutia. Keďže účastník konania sa podľa lekárskeho posudku ústredia, ktorý je podkladom tohto rozhodnutia, nepovažuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, preto nie je možné mu priznať požadovaný peňažný príspevok.

Podstatné zhrnutie žaloby a vyjadrenia k nej

6. Správnu žalobou zo dňa 27.10.2022 sa žalobca domáhal zrušenia napadnutého rozhodnutia ako aj rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa a náhrady trov konania. Namietal, že zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci, došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia a rozhodnutie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci.

7. Konkrétne v žalobe žalobca:

- namieta neobjektívnosť posudkových lekárov a pýta sa ako môže súdne rozhodnutie o nahradení väzby mať vplyv na stanovenie funkčnej poruchy u žalobcu,
- namieta, že posudkový lekár ústredia v posudku zo dňa 18.07.2022 určil inú diagnózu za rozhodujúce ochorenie, ako určil posudkový lekár úradu v posudku zo dňa 13.05.2022 a dospel ešte k nižšej miere funkčnej poruchy,
- poukazuje na to, že posudkový lekár uvádza, že anankastická porucha osobnosti neexistuje, čo nie je pravda,
- nesúhlasí s určením funkčnej poruchy 30%, zníženie zo 40% bolo účelové len preto, aby nemohlo dôjsť k 10% navýšeniu, čím by sa žalobca stal osobou s ťažkým postihnutím,
- nesúhlasí s tým, že pokiaľ by rozhodujúcou mala byť diagnóza F22.0 porucha s bludmi, vzhľadom na závažnosť svojich ťažkostí nesúhlasí so zaradením do kap. IV.6.b Prílohy 3 k zákonu na úrovni dolnej hranice 30%, mala byť určená horná hranica 40% s následným navýšením 10% za iné postihnutia,
- argumentuje tiež tým, že pokiaľ by lekár v posudku zo dňa 13.05.2022 nebral v úvahu súdne rozhodnutie o nahradení väzby, bola by opodstatnená miera funkčnej poruchy za rozhodujúce postihnutie 50% + 10% za ďalšie postihnutia,
- domáha sa vykonania znaleckého dokazovania jeho zdravotného stavu, a túto žiadosť podopiera s poukazom na rozsudok Krajského súdu Banská bystrica sp. zn. 20Sa/33/2017,
- poukazuje na to, že je už 5 rokov práceneschopný, čo tiež preukazuje závažnosť zdravotného postihnutia,
- namieta, že mu nebola priznaná miera funkčnej poruchy 10% za ďalšie ochorenia, pričom tieto aj konkrétne špecifikuje,
- považuje za nepravdivé, že mieru funkčnej poruchy možno zvýšiť o 10% za ďalšie postihnutia len v prípade, ak hlavné postihnutie dosahuje aspoň 40%, takýto záver nevyplýva zo žiadneho predpisu.

8. Žalovaný sa k žalobe vyjadril podaním zo dňa 05.12.2022, kde uviedol:

- posúdenie splnenia hmotnoprávných podmienok pre navrhnutie peňažného príspevku je odbornou medicínskou otázkou, ide o vysokošpecializované posúdenie,
- odborné stanovisko k žalobe podal atestovaná posudková lekárka žalovaného, ktorá zotrvala na svojich záveroch,
- posudková lekárka mala k dispozícii celú dokumentáciu, posudok vyhovuje kritériám spoľahlivo zisteného skutkového stavu, nie je v rozpore s diagnostickými závermi, ktoré vyplývajú z predložených odborných nálezov,
- k námietkam ohľadom nepriznania 10% navýšenia poukazuje na § 12 ods. 3 ZPP, kde argumentuje tým, že dané zdravotné postihnutia nemajú spoločný a priamy etiopatogenetický súvis, klinickú manifestáciu a následne spoločný dôsledok s najzávažnejším ochorením žalobcu,
- nariadenie znaleckého dokazovania nemá oporu v platnom právnom poriadku, správny súd v danej veci nemôže vykonať dokazovanie,
- právna zástupkyňa žalobcu si osobuje posudzovať medicínske závery vyplývajúce z jednotlivých lekárskeho správ, hodnotí závery posudkového lekára ako rozporné k čomu nemá žiadnu právomoc ani len jednotlivý ošetrojúci lekár,
- podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 7Sžo/51/2011 zo dňa 27.06.2012, posúdenie miery funkčnej poruchy patrí do právomoci príslušných posudkových lekárov (...).

9. Žalovaný vo vyjadrení navrhol žalobu podľa § 190 v spojení s § 199 ods. 3 SSP zamietnuť, ako nedôvodnú. Ako prílohu vyjadrenia doručil žalovaný stanovisko posudkovej lekárky, ktorá upresnila, že pri vydávaní predchádzajúceho hodnotenia došlo k nedopatreniu pri prepise, kde rozhodujúca diagnóza uvedená v prepisovacej správe je porucha s bludmi. Z medicínskeho hľadiska sa u žalobcu jedná o stredne ťažkú poruchu s bludmi, bez halucinácií, kde bez iných bludných obsahov v myslení je miera funkčnej poruchy na dolnej hranici. Zvýšenie miery funkčnej poruchy o 10% nemožno priznať, lebo jeho ďalšie ochorenia resp. diagnózy neovplyvňujú rozhodujúce ochorenie. Lekárka sa vyjadrila celkovo k jeho zdravotnému stavu, pričom zotrvala na svojom pôvodnom závere, že žalobca nebol fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím, miera funkčnej poruchy jeho rozhodujúceho zdravotného postihnutia bola 30%.

10. Žalobca v replike uviedol, že nenašiel vo vyjadrení žalovaného odpoveď na otázku, ako môže súdne rozhodnutie o nahradení väzby mať vplyv na stanovenie miery funkčnej poruchy. Nevyjadril sa ani k údajnej neexistencii anankastickej poruchy osobnosti, ktorá bola uvedená v posudku, ani k tomu, že mieru funkčnej poruchy možno zvýšiť o 10 % iba v prípade, ak rozhodujúce ochorenie dosahuje 40%. V ďalšom žalobkyňa zotrvala na svojich predchádzajúcich vyjadreniach. Ďalším podaním zo dňa 23.03.2023 žalobca doložil uznesenie Okresného súdu Košice I. sp. zn. 8T/37/2020 zo dňa 09.03.2023 o zrušení dohľadu probačného a mediačného úradníka nato nadväzujúce obmedzenia uložené obžalovanému A. B. C., čím žalobca chcel preukázať, že odpadol dôvod, ktorým posudkový lekár v posudku zo dňa 13.05.2022 odôvodnil voľbu dolnej hranice miery funkčnej poruchy na úrovni 30%.

11. Na pojednávaní dňa 15.05.2024 obaja účastníci zosumarizovali svoje predchádzajúce vyjadrenia a zotrvali na svojich návrhoch.

12. Právna zástupkyňa žalobcu poukázala navyše na skutočnosť, že žalobcovi bol priznaný invalidný dôchodok s mierou poklesu vykonávať zárobkovú činnosť 50%, čo nastalo medzi časom od podania žaloby po pojednávanie s čím ju žalobca oboznámil pred pojednávaním. Pred pojednávaním žalobca oboznámil svoju právnu zástupkyňu aj so znaleckým posudkom vypracovaným pre účely jeho trestného konania, vypracované po vydaní napadnutého rozhodnutia, kde sa konštatujú závažné psychické ochorenia.

13. Prítomný zástupca žalovaného nežiadal odročiť pojednávanie za účelom oboznámenia sa s týmito listinami, ani ich nežiadal krátkou cestou doručiť. Rozhodnutie o priznaní invalidného dôchodku nemožno použiť, vzťahujú sa naň iné právne predpisy, súd by ich nemal pripustiť ako dôkaz. Zástupca tiež nevyhlásil, že zdravotný stav žalobcu sa mohol zmeniť, a preto ho vyzval, aby si podal nové žiadosti a jeho zdravotný stav môže byť prehodnotený.

Výber z relevantnej právnej úpravy

14. Podľa § 12 ods. 1 ZPP na účely kompenzácie, preukazu a parkovacieho preukazu posudkový lekár určuje mieru funkčnej poruchy v desiatkach percent podľa druhu zdravotného postihnutia uvedeného v prílohe č. 3.

15. Podľa § 12 ods. 2 ZPP ak má fyzická osoba viac funkčných porúch, miera funkčnej poruchy sa určí podľa miery funkčnej poruchy zodpovedajúcej druhu zdravotného postihnutia s najvyšším percentuálnym ohodnotením.

16. Podľa § 12 ods. 3 ZPP mieru funkčnej poruchy určenej podľa odsekov 1 a 2 možno zvýšiť o 10 % s prihliadnutím na ďalšie funkčné poruchy, ktoré ovplyvňujú zdravotné postihnutie s najvyšším percentuálnym ohodnotením tak, že spôsobujú znevýhodnenie.

17. Podľa § 12 ods. 4 ZPP miera funkčnej poruchy, ktorá nie je uvedená v prílohe č. 3, sa určí podľa miery funkčnej poruchy, ktorá je svojím charakterom a rozsahom najviac porovnateľná s mierou funkčnej poruchy uvedenou v prílohe č. 3.

18. Podľa § 11 ods. 2 lekársku posudkovú činnosť vykonáva posudkový lekár príslušného orgánu. Posudkový lekár pri vykonávaní lekárskej posudkovej činnosti spolupracuje najmä s lekárom so špecializáciou v špecializačnom odbore všeobecné lekárstvo a s lekárom so špecializáciou v špecializačnom odbore pediatria, ktorý poskytuje všeobecnú ambulantnú starostlivosť pre deti a dospelých, alebo s lekárom so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore a sociálnym pracovníkom príslušného orgánu.

19. Podľa § 190 Správneho súdneho poriadku ak správny súd po preskúmaní rozhodnutia alebo opatrenia žalovaného dospeje k záveru, že žaloba nie je dôvodná, rozsudkom ju zamietne.

Právne posúdenie správnym súdom

20. Správy súd v Košiciach ako súd správny s poukazom na špeciálne ustanovenia žaloby v sociálnych veciach § 199-205 SSP, preskúmal žalobou napadnuté rozhodnutie, oboznámil sa s obsahom administratívneho spisu žalovaného, preskúmal napadnuté rozhodnutie a obsah administratívneho konania, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a to nielen v rozsahu a z dôvodov uvedených v správnej žalobe, ale aj nad rozsah žalobných bodov, keďže sa jedná o správnu žalobu v sociálnych veciach fyzickej osoby, kedy správny súd nie je viazaný žalobnými bodmi v zmysle § 203 ods. 2 SSP a § 134 ods. 2 písm. d) SSP a dospel k záveru, že podaná správna žaloba nie je dôvodná, a preto je potrebné správnu žalobu zamietnuť.

21. Pre úplnosť súd zopakuje, že predmetom tohto konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ktorý rozhodnutím č. UPS/US6/SSVODPPKPC1/ SOC/2022/10247 zo dňa 27.07.2022 zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Košice zo dňa 20.05.2022 č. KE1/OPPNKŤZPAPČ//SOC/2022/150653-4, ktorým prvostupňový správny orgán žalobcovi nepriznal peňažný príspevok na osobnú asistenciu.

22. Včas podanou správnou žalobou (včasnosť súd preskúmal a nemal o nej žiadne pochybnosti) sa žalobca domáha zrušenia napadnutého rozhodnutia ako aj rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa. V žalobe namietá nesprávne právne posúdenie, nedostatočné zistenie skutkového stavu, podstatné porušenie ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, t.j. žalobné námietky podľa § 191 ods. 1 písmeno c), e), g) SSP.

23. Vzhľadom ku skutočnosti, že gro žaloby tvoria námietky žalobcu ohľadom jeho zdravotného stavu je potrebné uviesť, že súd nie je lekár, aby stanovoval diagnózy. V súvislosti s uvedeným sa správny súd žiada najmä upriamiť pozornosť na skutočnosť, že posúdenie otázky nároku na peňažný príspevok, nie je otázkou právnou, ale otázkou výsostne odbornou medicínskou, na kvalifikované zodpovedanie ktorej sú logicky nevyhnutné odborné medicínske znalosti a skúsenosti, ktorými zaiste

nedisponuje ani žalovaný, do kompetencie ktorého bolo zákonom zverené oprávnenie rozhodovať (nie posudzovať) priznanie peňažných príspevkov a takýmto odbornými medicínskymi znalosťami nedisponuje ani správny súd. Z uvedených dôvodov je zverené oprávnenie posúdiť s odbornou starostlivosťou zdravotný stav žiadateľa akreditovaným posudkovým lekárom, o závery odborného lekárskeho posudku ktorých sa potom opiera a dovoľáva sa ho rozhodnutie správnych orgánov. Samozrejme uvedené neznamená, žeby posudkový lekár mohol konať alebo prijímať svoje, pre ďalšie rozhodovanie správneho orgánu, podstatné závery svojvoľne, práve naopak, závery lekárskeho odborného posudku posudkového lekára musia byť riadne, zrozumiteľne a v logických súvislostiach vzhľadom na všetky ním preskúmané lekárke správy aj odôvodnené tak, aby boli postupy a uvažovanie posudkového lekára pri prijímaní týchto záverov preskúmateľnými (napr. aj iným kontrolným posudkom) a aby týmto jeho záverom, v ich logických súvislostiach porozumel aj subjekt nedisponujúci medicínskou odbornosťou, t.j. tak správny orgán, súd a predovšetkým žiadateľ. Z uvedených dôvodov, aj správny súd, ktorý nie je dostatočne medicínsky erudovaný, v konaní o správnej žalobe na preskúmanie rozhodnutia vo veci nepriznania peňažného príspevku, môže preskúmať len úplnosť, presvedčivosť a zákonnosť tohto rozhodnutia, ako aj posudku posudkového lekára, z ktorého toto rozhodnutie vychádza. Inými slovami povedané, správny súd nemá oprávnenie prehodnocovať medicínske závery posudkového lekára, ani ich meniť napr. v tom smere, žeby vyhodnotil určitú diagnózu žiadateľa ako rozhodujúce zdravotné postihnutie pre určenie miery funkčnej poruchy, toto oprávnenie správny súd nemá, správny súd môže posúdiť iba úplnosť, presvedčivosť a zrozumiteľnosť odôvodnenia odborného lekárskeho posudku v nadväznosti na ním zohľadnené a posudzované lekárske správy a iné podklady o zdravotnom stave žiadateľa o invalidný dôchodok.

24. Okrem už uvedeného správny súd dáva do pozornosti skutočnosť, že posudkový lekár posudzuje na podklade lekárskeho správy zdravotný stav žiadateľa o invalidný dôchodok nie na základe subjektívnych pocitov žiadateľa (t.j. jeho subjektívneho prežívania ochorenia), ale objektívne, t.j. tak, ako sa to ktoré ochorenie vzhľadom na jeho stav, objektívne symptómy (príznaky) a liečbu vzhľadom na medicínske poznatky, objektívne javí byť závažným. Inými slovami, posudkový lekár posudzuje splnenie hmotnoprávnych podmienok pre navrhnutie peňažného príspevku objektívne a nie vzhľadom na to, ako konkrétny žiadateľ, ktorý týmto ochorením trpí toto ochorenie subjektívne prežíva či vníma na úrovni symptómov (napr. danosť rôzneho prahu vnímania a znášania bolesti pri tej istej príčine).

25. V danom konkrétnom prípade, po oboznámení sa s obsahom administratívneho, a predovšetkým kontrolným lekárskeho posudkom, dospel správny súd k záveru, že pre účely posúdenia zdravotného stavu žalobcu a jeho príčinnej súvislosti so skúmaním podmienok priznania nároku, boli bezo-zvyšku zohľadnené a vyhodnotené závery lekárskeho správy zo všetkých odborných vyšetrení žalobcu a tieto ich závery s týmito lekárskeho správy a ich diagnostickými závermi plne korešpondujú. Preto podľa správneho súdu je neopodstatnenou námietka žalobcu, že jeho zdravotný stav nebol úplne posúdený, pričom v tomto smere žalobca netvrdil ani nepreukázal, žeby v tomto procese posudzovania jej zdravotného stavu posudkovým lekárom boli opomenuté alebo nezohľadnené niektoré z jeho lekárskeho správy a v tomto ohľade z administratívneho spisu nezistil pochybenie ani správny súd. Lekárske správy doložené žalobcom boli zhodnotené, avšak bohužiaľ, posudková lekárka v lekárskeho posudku jasne stanovuje mieru funkčnej poruchy rozhodujúceho zdravotného postihnutia žalobcu na 30% a na tomto závere zotrúva aj vo svojom vyjadrení.

26. Správny súd môže lekárskeho posudkom vytknúť len nedostatok jednoznačnosti, úplnosti, určitosti a presvedčivosti, čo v konkrétnom prípade žalobcovom nenastalo. Medicínske hľadisko, teda zistenia a závery lekára, je súd povinný rešpektovať. K uvedenému je potrebné zdôrazniť, že pre súd je relevantný predovšetkým v poradí druhý lekárskeho posudok, ktorý je kontrolným. Práve pre účely, že v konaní pred správnym orgánom prvého stupňa môžu nastať pochybenia, stanovuje zákon povinnosť v konaní pred odvolacím správnym orgánom vypracovať posudok kontrolný.

27. V prejednávanej veci, reagujúc aj na námietky žalobcu vo vzťahu k prvému lekárskeho posudku súd konštatuje, že práve vyššie uvedený prípad nastal, keď v poradí prvý lekárskeho posudok je v jednej časti zjavne nezrozumiteľný, a to konkrétne v súvislosti s podpretím jeho záverov súdnym rozhodnutím o nahradení väzby žalobcu probačným dohľadom. Je zrejmé, že uvedené konštatovanie v lekárskeho posudku nemá čo robiť a ani nedáva žiadny zmysel. V tomto správny súd dáva plne za pravdu žalobcovi. Avšak práve pre obdobné situácie je tak, ako je vyššie uvedené, po podaní odvolania vypracovávaný kontrolný posudok, z ktorého súd vychádza, a v ktorom sa uvedené vskutku nezmyselné konštatovanie

nenachádza. Túto vec považuje súd za pochybenie posudkového lekára správneho orgánu prvého stupňa, ktoré však bolo konvalidované kontrolným posudkom, resp. napadnutým rozhodnutím.

28. K námietke žalobcu, že mu nebola priznaná miera funkčnej poruchy 10% za ďalšie ochorenia, pričom tieto aj konkrétne špecifikuje súd poukazuje na znenie § 12 ods. 3 ZPP v ktorom ustanovení je v prejednávanej veci podstatné to, že mieru funkčnej poruchy určenej podľa odsekov 1 a 2 možno zvýšiť o 10 % s prihliadnutím na ďalšie funkčné poruchy, ktoré ovplyvňujú zdravotné postihnutie s najvyšším percentuálnym ohodnotením tak, že spôsobujú znevýhodnenie. Je teda zrejmé, že ďalšie ochorenia musia mať vecný súvis s hlavným zdravotným postihnutím, čo v prípade žalobcovom nemali.

29. Otázka žalobcu, že zvýšenie miery funkčnej poruchy 10% je možné len v prípade, ak hlavné zdravotné postihnutie dosahuje 40% zostala v konaní zo strany žalovaného síce nezodpovedaná, avšak nemá žiadnu právnu relevanciu, keďže žalobcovi bola priznaná miera funkčnej poruchy 30% a nepriznanie 10% navýšenia bolo odôvodnené nie tým, že nedosiahol 40%, ale vyššie uvedeným, teda že ďalšie funkčné poruchy žalobcu neovplyvňujú zdravotné postihnutie s najvyšším ohodnotením.

30. K námietke žalobcu, že bolo nesprávne uvedené, že anankastická osobnosť nie je diagnóza, nedá sa určiť miera funkčnej poruchy, čo sa nezakladá na pravde súd uvádza, že v kontrolnom znaleckom posudku v časti diagnosticko –funkčné hodnotenie je v časti A uvedené, že žalobca je osobnosť s anankastickými črtami, z uvedeného ochorenia sa však nedá určiť druh zdravotného postihnutia podľa prílohy č. 3 ZPP, a tu súd poukazuje na znenie § 12 ods. 4 ZPP v zmysle ktorého miera funkčnej poruchy, ktorá nie je uvedená v prílohe č. 3, sa určí podľa miery funkčnej poruchy, ktorá je svojím charakterom a rozsahom najviac porovnateľná s mierou funkčnej poruchy uvedenou v prílohe č. 3. Anankastická osobnosť ako diagnóza nie je uvedená v prílohe č. 3 ZPP, preto bolo potrebné postupovať podľa § 14 ods. 4 ZPP.

31. Na vykonanie znaleckého dokazovania v tejto veci súd nevzhladol dôvod. Znalecké dokazovanie v tomto type konania by mohlo byť nariadené len na dokazovanie skutočností, či bol dostatočne zistený skutkový stav na rozhodnutie vo veci samej, opak by znamenal zásah moci súdnej do moci výkonnej, ak by vykonané dokazovanie malo zmeniť skutkový stav, správny súd nemôže doplniť dokazovanie, ale v danom prípade by mal vec zrušiť a vrátiť vec orgánu na doplnenie dokazovania správneho orgánu a keďže súd nepovažoval skutkový stav zistený správnym orgánom za nedostatočný, návrhu na znalecké dokazovanie nemohol vyhovieť.

32. Ak žalobca vo vzťahu k návrhu na vykonanie znaleckého dokazovania poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici 20Sa/33/2017 zo dňa 30.05.2018, súd si na tomto mieste dovoľuje citovať ods. 48 tohto rozsudku s ktorým sa plne stotožnil: Pokiaľ právna zástupkyňa žalobcu navrhla, aby správny súd nariadil v súdnom konaní znalecké dokazovanie, správny súd k tomu uvádza, že ustanovenie § 204 SSP síce umožňuje aj správne mu súdu, aby sám nariadil znalecké dokazovanie za účelom prípadného doplnenia skutkového stavu veci, avšak súd sa stotožňuje s názorom uvedenom v Komentári k Správne mu súdne mu poriadku, B., G., V., G. a kol., Nakladateľství C.H.BECK, 2018, str. 1056, že z hypotézy ustanovenia § 204 „ak to nie je v rozpore s účelom správneho súdnictva“ je zrejmé, že správny súd by nemal preberať na seba vykonávanie dokazovania namiesto orgánu verejnej správy, najmä ak aj v dávkových veciach sociálneho poistenia bolo zavedené dvojinstančné administratívne konanie, čím sa vytvára dostatočný priestor na náležité zistenie skutočného stavu veci samotným orgánom verejnej správy. Aj u sociálnych žalôb v zásade platí, že správny súd nie je skutkovým súdom a preto dokazovanie by mal vykonávať len výnimočne. Navyše, podľa názoru správneho súdu nie je ani vhodné, účelné, aby súd nariaďoval v dotknutej veci znalecké dokazovanie, pretože od prípadných znaleckých záverov by záviselo ďalšie právne posúdenie uplatneného nároku na uznanie invalidity z mladosti, pričom súd sám nemôže nahrádzať rozhodovacia činnosť Sociálnej poisťovne (žalobca by mohol byť ukrátený o určitý stupeň rozhodovania pred príslušným orgánom verejnej správy).

33. Vo vzťahu k ostatným námietkam žalobcu (najmä neobjektívnosť posudkových lekárov, určenie nesprávneho rozhodujúceho ochorenia, nesúhlasu s určením výšky miery funkčnej poruchy, nesúhlasu s tým, že vedľajšie ochorenia nesúvisia s hlavným ochorením), súd odkazuje na vyššie uvedené odôvodnenie týkajúce sa nemožnosti posudzovania medicínskych otázok správnym súdom, táto kompetencia patrí výlučne posudkovým lekárom.

34. Záverom súd obdobne ako zástupca žalovaného na pojednávaní dáva žalobcovi do pozornosti, že jeho zdravotný stav sa mohol zhoršiť, a preto je na mieste podanie novej žiadosti (žiadostí) o priznanie peňažného príspevku. Súdu je známe z jeho činnosti, že žalobca sa opakovane domáhal priznania invalidity, či iných nárokov, ktoré boli predmetom aj správneho súdneho konania, pričom žalobca v týchto konaniach nebol úspešný. Ku príkladu v konaní Krajského súdu Košice, ako súdu správneho, sp. zn. 8/Sa/15/2021, kde sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia o nepriznaní invalidného dôchodku a súd jeho žalobu zamietol, bola Najvyšším správnym súdom rozsudkom sp. zn. 7Ssk/43/2023 zo dňa 28.02.2024 zamietnutá aj jeho kasačná sťažnosť. V uvedenom súdnom konaní bol posudzovaný zdravotný stav žalobcu ku dňu vydania rozhodnutia v danom prípade k 29.03.2021, pričom od tejto doby sa zdravotný stav žalobcu zjavne zmenil, keďže ako sám tvrdí, invalidný dôchodok mu bol následne priznaný. Vzhľadom k zjavnej zmene vo zdravotnom stave žalobcu existuje predpoklad, že rozhodnutie žalovaného na podklade novej žiadosti žalobcu (za splnenia zákonných podmienok) môže byť pre žalobcu pozitívne.

35. Vo vzťahu k listinám, ktoré ako nové skutočnosti žalobca prezentoval na pojednávaní súd uvádza, že tieto môžu byť relevantné vo vzťahu k jeho prípadnej novej žiadosti o priznanie peňažného príspevku, pričom žalovaný sa s nimi bude musieť vysporiadať v prípadnom novom rozhodnutí. Keďže tak rozhodnutie o priznaní invalidity, ako aj jeho posudzovanie zdravotného stavu pre účely trestného konania, sú skutočnosti, ktoré nastali po vydaní napadnutého rozhodnutia, súd ich nemohol vyhodnotiť ako relevantné pre toto konanie. Isteže, môžu svedčiť o zmene zdravotného stavu, súd však nie je oprávnený vyhodnocovať zmenu zdravotného stavu po vydaní rozhodnutia (uvedené platí obdobne aj na tvrdenie žalobcu, že je už 5 rokov práceneschopný). Súhlasiac taktiež so zástupcom žalovaného, že rozhodnutie o priznaní invalidného dôchodku nemá vecný súvis s prejednávanou vecou, keďže sa jedná o dva rôzne inštitúty, ktoré upravujú rôzne právne normy. Na podporu tvrdenia zmeny zdravotného stavu žalobcu v prípadnom novom správnom konaní však obstoja.

36. V súhrne uvedeného mal správny súd zato, že žalovaný vec správne právne posúdil, skutkový stav zistil dostatočne a podstatne neporušil ustanovenia o konaní pred orgánom verejnej správy, teda súd nezhliadol dôvodnosť pre ktoré by mal napadnuté rozhodnutie zrušiť v zmysle žalobných námietok podľa § 191 ods. 1 písmeno c), e), g) SSP, pričom nenaplnil ani iné podmienky pre zrušenie rozhodnutia uvedené v tomto ustanovení, preto správny súd žalobu zamietol.

37. O trovách konania správny súd rozhodol podľa § 175 ods. 1 v spojení s § 167 a § 168 SSP. Žalobca v konaní nemal úspech, a preto mu nárok na náhradu trov konania správny súd nepriznal a vo vzťahu k žalovanému, ktorý bola v konaní úspešný správny súd nezistil osobitné dôvody, pre ktoré by bolo spravodlivé požadovať po žalobcu, aby nahradil tejto dôvodne vynaložené trovy konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú možno podať na Správnom súde v Košiciach v lehote jedného mesiaca od doručenia tohto rozsudku. Zmeškanie uvedenej lehoty nemožno odpustiť (§ 493e SSP v spojení s § 443 ods. 1 a 5 SSP).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP (ktorému správnomu súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania) uviesť:

- a) označenie napadnutého rozhodnutia,
- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
- c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"),
- d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh) (§ 445 ods. 1 SSP).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí správnomu súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Správny súd na

dodatočné doručenie podania nevyzýva. K podaniu kolektívneho orgánu musí byť pripojené rozhodnutie, ktorým príslušný kolektívny orgán vyslovil s podaním súhlas.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Kasačnú sťažnosť možno podľa § 440 ods. 1 SSP odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že:

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v § 440 ods. 1 písm. g) až i) SSP sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred správnym súdom (§ 440 ods. 2 SSP).

V kasačnej sťažnosti nemožno uplatňovať nové skutočnosti a dôkazy okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podanej kasačnej sťažnosti (§ 441 SSP).

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 ods. 2 SSP).

Kasačná sťažnosť nemá odkladný účinok, ak SSP neustanovuje inak (§ 446 ods. 1 SSP).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom.

Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Uvedená povinnosť neplatí, ak:

- a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 1 písm. c) a d),
- c) je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 ods. 1, 2 SSP).